

Ա. ՏԱՐԻ

Թիւ 16

1927

ՍԵՊ. 15

Հասր 5 դրու.

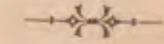

Կը հրատարակուի ՀԻՆԳՇԱԲԻ օրերը

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Տողը 10 դրու.

Զապուած գրու-
թիւն յեն վերա-
դարձնիր:

Հասր 5 դրու.

ԱՅՍՉԱՓ ՎԱՐԴԵՐՈՒՆ ՄԵԶ ԱՄԷՆԵՆ ՍԻՐՈՒՆՆ Է ԻՄ ՎԱՐԴԱ

ՑԿԵԱՆՍ ՊԱՇՏՈՆԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԴԵՄ

ՍԱՄԱՅԻԱՑԻՆԵՐՈՒՆ

ԲՈՂՈՔԻՆԱՐԹԻՒ

Կը յիշուի թէ , Մայիս ամսոյ մէջ ,
Ընդհ. ժողովոյ Դիւանին ներկայաց-
ուած էր 24 յօդուածներէ բաղկաց-
եալ ծանրակշռու ամբաստանազիր
մը բնդդէմ Տեղապահ Տ. Գէորգ Աս-
լանեանի եւ իրեն գործակից Մու-
սիչեան Վաշութեան : Կը յիշուի
նոյնպէս թէ այդ ամբաստանութեանց
մեծ մասը Տէսես . Խորհուրդին կող-
մանէ կանխար քննուած եւ պատօ-
նապէս հաստատուած էր : Ամբաստա-
նողները կը պահանջէին որ « Խն-
նազլուխ հաշուական գործառնու-
թիններ կատարող , Ազգին վսա-
հութիւնը չարաչար գործածող , իր
պատօնն ըստ ամենայնի շահազոր-
ծող , կամուններն արհամարհող , զա-
նոնիք բոլորովին ունակոխ ընող Գոր-
ծադիր իշխանութեան պետը » , Գէ-
որգ Արքեպ. Ալյանեան , պատօնանիկ
ըլլայ , իր հաշիւները խասօրէն քրի-
սուին հաշուազէտներէ եւ ծալօք եւ
անկողմնակալ ազգայիններէ բաղ-
կացեալ Յանձնախումբի մը կողմա-
նէ , եւ քոյլ չը տրուի այլ եւս որ « ամ-
բաստանեալ եւ իր պատօնին մէջ
գիտակցաբար զեղծանող եւ չորս ու
կես տարի ամբողջ Ազգին արդար
քննադատութեանց ենթակուող Տե-
ղապահ Տ. Գէորգ Արքեպս . այլ եւս
շարունակէ իր պատօնը , նախա-
զանէ Պատկ. Ժողովիկ , արհամար-
հելով Ազգը եւ երկպառակութեանց
Տեղի տայ » :

ԶԵ Խոցուած նաեւ որ Ընդհ. Ժողովը անդամոց ստուար մեծամաս-
նութեան հով գտնուեցան եօթն ան-
դամներ, ոռոնիք ի նախատինս զի-
րելիք ընտրող քաղերու ամբաստանու-
թիւնը վիճեցնելու եւ ամբաստան-
եալը պատասխելու մասծումով՝
խնդիրն Ընդհ. Ժողովէն դուրս հա-
նելու եւ Խառն Ժողովին յղելու (չը
Խոռնանիք Տեղապահին ժամանակի
Խառն Ժողովին) առաջարկ մը մէջ-
տեղ հանեցին, հոն զայն փաստեցնե-
լու կամ մեռցնելու յատուկ նպա-
սակու :

Այս առաջարկը ստորագրողներուց
զուխը կը գտնուեր Սամաթիայի 15
տարի առաջ ընտրուած Պարզեւ Փա-
փազեան անուն անձը (պատիւ Սա-
մաթիացիներուն), որուն դէմ ազնիւ
Սամաթիացիք իրաւամբ յուզուած,
ժամանեակի Յունիս 4 ի թիվին մէջ
բուռն բողոք մը հրաւարակեցին, եւ
իրաւամբ պահանջեցեն որ Պարզեւ
Փափազեան յարգէ « թէ՛ ինչզինքը
եւ թէ՛ մանուանդ իր ներկայացու-
ցած բաղը, խոյս տալով անոր կամ-
ֆին հակառակ ազգավճառ ընթացէ
մը » : Եւ կ'առ ելցնիէին . « Այլապէս
Սամաթիոյ բաղեցիներս իրեն հետ
չենի բացարձակապէս » :

Պարզեւ Փափազեան եւ Տեղապա-
հին ու Մուսիինան վարչութեան ա-
րարքները վարագուրել ուզող միտ
վեց անդամներ չի յաջողեցան իրենց
առաջարկները ընդունել առ Ժողովին,
որ կազմեց Խորհրդարանական Քննիչ
Յանձնաժողով մը, ամբասանու-
թիւններու եւ հաշիւններու հնուութեան
համար : Յանձնաժողովը, յետ ման-
րազնին հնուութեան, իր Տեղեկազիքը
ըերսու ժողովին, հաստատելով ամ-
բասանութիւններն եւ իր կողմանէ
այ ծանրակշոր նոր իրողութիւններ
երեւան բերելով :

Եւ ահա՛, ի՞նչ անցաւ դարձաւ ,
Ընդհ. Փողովք դադրեցաւ , եւ խըն-
դիրք անցաւ Վաշութեան ձեռք որ
խնդրոյն հմտութիւնը իր կողմէ եւս
յառաջ տանելով՝ ապօրինակու-
թիւններ եւ շարաւանութիւններ գոր-
ծուած ըլլալոն կատարեալ համո-
զում զոյացուց : Իրաց այս վիճակին
մէջ , Ազգէն այս ու այն ձեւի տակ
կողոպտուած դրամները յես ոսա-
նալու համար դաշտան դիմելու
սփառողութիւնը երեւան կուզար , բա-
նի որ ըստ օրինի մինչեւ Սեպ. 43
կարելի էր դաշտան դիմել , իսկ
անկէ յետոյ դաքը ժամանցի (միրու-
րը զէման) կ'ենթարկուէր եւ Ազգը
կը կորսնցնէր պահանջ դնելու իր
իրաւունքը :

Այս մասին՝ Ընդհ. Ժողովի դադարի միջոցին՝ զեր աևոր Դիմանին կարծիքը առնելու մտք, Քաղ. Ժողովը խորհրդակցութեան կը երախ-
ւ նոյն Դիմանը եւ Քննիչ Յանձնա-
ժողովոյ անդամները :

Արդ, ի՞նչ ընթացք կ'ուզէք որ բնել
Ըստի. Ժողովոյ Բ. Ասենապես Պար-
գես Փափազեան՝ այս առքի եւս;
Ազգին շահերուն նախանձախութիւր
ամէն հայ պիտի յանձնարարէր Քաղ.
Ժողովին՝ առանց վայրկեան կոր-
սրբացնելու, անմիջական կերպով,
ի գործ դնել ինչ որ պէտք էր խնդիրը
ժամանցի շենքարկելու եւ Ազգին օ-
րինասոր շահերը պատպանելու հա-
մար : Բայց Պարգես էք ատանկ բա-
ներ չը բռներ : Իրեն միակ մտահո-
գութիւնն է որ եւ է միջոցով ազատել
Տեղապահը պատսխանաւուրենէ
եւ դատավարութենէ : Ինչպէս վերև
ըստին, Ընդի. Ժողովին մէջ աւխա-
սեցաւ որ խնդիրն հանէ այդ Եղա-
նակէն եւ Տեղապահական Եղանի
Խառն Ժողովին փոխանցէ, հոնի բա-
նելու համար զայն : Այս անօգամ ալ
օրինական ցնողի բնրի առարկութիւն-
ներով՝ կ'աշխատի համոզել Վարչը՝
որ խնդիրը Ընդի. Ժողովին յդուի եւ
հոնի վենուի թէ ի՞նչ ընել պէտք է:
Եւ այս առաջարկութիւնը կ'ընէ,
զիտակալով որ մինչեւ այն ատեն Սեպտ.
15 անցած կ'ըլլայ արդէն, եւ Ազգն
ալ իր բողոքելու իրաւունքը կորսի-
զուցած :

Սամաթիացիք իրաւամբ այս ան-
զամ ալ կը յուզուին իրենց ներկա-
յացուցիչին Սամաթիացիի անվայե-
այս ընթացքին դէմ, եւ ժամանակի
մէջ իրենց արդար զայրոյթը կը յայ-
նեն, յայտարարելով թէ. Պարզեն Փա-
փազեան « փոխանակ ուժ տալու որ
Ազգին արդար իրաւունքները կապ-
տող անձերը օրէնքին բոլոր խռով-
թեան ենթարկուին, նղնիս նկատ-
դութիւններով զանացած էր պատ-
պանել ապօրինութեանց հեղինակ-
ները, առանց մտածելու որ, Սեպտ.
15 ի պայմանաւոմք աւցենելու պա-
րագային՝ Ազգը պիտի կորսնցնէ. իր
արդար իրաւունքը » :

Նոր Լոր, յայտնի Տեղապահական, կը գովէ Պարզեւ Փափազեանի ընթացքը եւ կը պարսաւ Սամարիացիներուն: Նոր Լոր իր դերին մէջն է. ուղիղ բանի, իրաւունիք եւ եռամարտութեան դէմ ելնիլ եւ ազգավճառ արարքներու պատշաճ կանգնիլ: Մեղսու ընդհակառակը կը գնահատէ ազգային օրինակ շահուց

պատշաճութեան համար Սամարի,
ացուց սեուցած ջերմ նախանձախըն-
դրութիւնը : Ո՞չ թէ միայն Սամարիա-
ցիք, այլ ամբողջ Ազգի արթուր ըլ-
լալու եւ ամեն առքի բողոքու ձայն
բարձրացնելու են անոնց դէմ որոնք
նիւթական եւ բարյական վճառնե-
րու կ'ենթարկեն Ազգը : Խոկ ներկայ
պարագային մէջ, ամենէն աւելի
Սամարիացիք իրաւունք ունին յուզ-
ուելու, քանի որ ենթական իրենց
ներկայացուցիչն ըլլալով, արժանա-
պատութեան եւ խղճահարու-
թեան խնդիր մ'է այս իրենց համար:
Բայց Մինչեւ Երբ շարունակուի այս
վիճակը : Սամարիացիք Երբ պիտի
սրագիին եւ Ընդհ ժողովու մէջ իրենց
օրինաւոր ներկայացուցիչն ունենալ
պիտի պահանջեն : Երեսփոխանուներու
պատօնին տեսողութիւնը ցկեան է:
Տար տարիէն աւելի պայմանածա-
ման փոխանորդութիւն ուր տեսնը-
ած է : Այս է Պարզեւ էֆ. ի «ի վա-
ղոց անտի նանցուած » օրինամո-
ւորթիւնը : Օրէնքը յարգող մարդ մը
տար տար տարիէն աւելի կը մնա՞յ
փոխանորդութեան դիրքին եւ պա-
տօնին մէջ : Եթէ Պարզեւ էֆ. չի յար-
գեւ օրէնքը եւ կը յամսուի իրեւն ան-
դամ բազմի Ընդհ. ժողովու մէջ,
Սամս թիացւոց կ'ինայ հարկ եղածն
ընկել զանիկայ փոխանորդութենէ
գաղրեցնելու եւ իրենց օրինաւոր
ներկայացուցիչն կամ ներկայացու-
ցիչներն ունենալու համար նոյն Ժո-
ղովին մէջ :

Հեամենի ուրիշ անդամներ ալ-
կան Ըսդի. Ժողովին մէջ, որոնք
պէտք է զարդին, եւ նոր ընտրութիւն-
ներ կատարուին իրենց տեղ, ամբող-
ջացնելու համար Ըսդի. Ժողովոյ վե-
րանորոգումը :

Ցկեանս պատօնավարութեան դր-
րութիւն մը չենք կարող ստեղծել
Օրէնքին բացորու ՏՐԱՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆց
հակառ ամի :

3. 9. 0.

«ՄԵՂՈՒՅ»ի Տպարանին մէջ կը տպագ-
րուին, ճաշակով ու խնամքով՝ Գիրք,
ամեն ժեսակ Ծանուցումներ, Մահազդ,
Ընկեայածիր Դամբակառակ, Պահապան

ԳՐԱՆԵՐԸ ՀԱՓԱԼԻԾ

ՕՐԹԱԳԻՒՂԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Օթապիսդի Թաղ, Խորհրդոյ համեմատականի բնալութեանը երկու շաբաթէ վեր կատարուած վերջացած է, բայց վաւերացումը ցարդ տեղի չէ ունեցած։ 26 հոգի մասնակցած էին բնարութեան, 202 համակով և 65ը անձամբ։ Քուէից բացարձակ առաւելութեամբ բնարուած էին Տեարք Վահէ Մելքոնեան (163 քու.), և Տօքթ. Խանճեան (141)։
Ընտրութիւնը խաղաղօրէն ատարուեցաւ, բայց երբ արդիւնքը յայտնուեցաւ ոմանց հածոյ չելքու այն, և ինպիք յարուցին, առարկիւով թէ, մինչ առաջին քուէարկութեան տոթիւ 268 քուէարկութուէթով զթ զրկուած և ատնցմէ 218 հոգի մեացն մասնակցած էին, այս անգամ 68 քուէթուզդ աւելի զրկուած էր, որով քուէարկուներու թիւը 336 ի բարձրացած և ատնցմէ 267 հոգի մասնակցած էին համեմատականի ընտրութեան։

Այս խծրթանքէն քաջայիկուեցան ընտարող . Փողովի այն անդամներն որոնք համեմատականի ցանկին մէջ էին և ձախողեցան : Առանք ապօրէն հոչակեցին կատարուած օրինաւոր բնտրութիւնը, և բոլոր քուէթուզթերն ու ցուցուիները սրատակին մէջ կնքելէ յետոյ Խորհրդարանէն մէկնեան :

Տարակոյս չկայ որ Ընտրող . Ժողովոյ
այս ընթացքն այսպահելի է : Արդ որեւ,
որովհետև առաջին ընտրութեան միջոցին
նամակ չը ստացողները՝ այս համեմատա-
կանի ընտրութեան մասնակցելու համար
քարառարին դիմած և իրենց նամակ-
ներն ատանալով քուէարկութեան մաս-
նակցած են , ասիկայ պատճառ մ'է որ
ընտրութիւնը ատօրէն նկատուի : Ո՞վ բ-
սաւ թէ առաջին քուէարկութեան միջո-
ցին նամակ չը ստացեղ և քուէարկութեան
չմտանակցողներն համեմատականի քուէ-
արկութեան մասնակցելու իրաւունքին
կը զրկուին : Ո՞ր օրէնքով և ի՞նչ տրա-

Մարանութեամբ :

Մեզ անծանօթ են թէ՛ ընտրեալները
և թէ՛ ձախողելով խնդիր յարուցանող-
ները : Մէնք սկզբունքի և օրինաւորու-
թեան տեսակչով կը գատենք խնդիրը
և կ'ըսենք թէ վէճ յարուցանողներն ա-
նիրաւ են, քանի որ՝ որ և է թաղեցի չի
կրնար գրկուիլ համեմատականի ընտրու-
թեան մասնակցելու իրաւունքն, առա-
ջին ընտրութեան որեւէ պատճառաւ մտա-

նակցոծ չըլլալուն համար . բաւական է
սր հաստատուի թէ թաղեցի է, և թաղեցի
ըլլալու համար ալ իը բաւէ գէթ փեց ա-
միսէ ի վեր թաղին մէջ հաստատուած
ըլլալ :

քուէարկու չաւելնար : Ինչպէս բախնք,
ինչպէս առաջին ընտրութեան , նոյնպէս
համեմատականի ընտրութեան միջոցին,
նամակ շըստացող որ և է թաղեցի իրա-
ռունք ունի գիմում կատարելով՝ նամակ
ստանալու և քուէարկութեան մասնակ-
ցելու : Եթէ այսքան բան մը չեն գիտեր
ընտրութեան բեկանումը պահանջողներ ,
թաղ . Փողովը գիտէ անշուշտ , և պատ-
ճառ մը չը պիտի տեսնէ տառաջին ընտ-
րութեան հետ այս համեմատականի ընտ-
րութիւնն ալ չը փաւերացնելու . և վերջ
պիտի տայ այս ընտրական անհամ պայ-
քարին :

Խնդիրը կը տարբերի սակայն , երբ
հաստատուի թէ ցանկին վրայ ետքէն ա-
ւելցուած և քուէարկութեան մասնակցող
թաղեցիները իրենք նամակ չեն ոտացած
և տեղեկութիւն չունին իրենց անունով
բերուած քուէներէն : Այս պարագային՝
ընտրութիւնը բնականաբար կը բեկան-
ուի , վասն գի խարգախութիւն մը գոր-
ծուած կ'ըլլալ , և հարկ կ'ըլլայ խարդա-
խովզ երեւան հանել և պատժել : Բայց
ընտրութեան դէմ գրող թերթերը այսպի-
սի պարագայ մը չեն յիշեր , և միայն
կ'ըսեն թէ առաջին տնտրութեան ատեն
ցանկին մէջ չը գտնուող թաղեցիները
չեն կրնար ետքէն ցանկին մէջ մտնել
և համեմատականի ընտրութեան մասնակ-
ցի : Մենք այս թերթերու գրածներուն
վրայ յենազ կ'ընենք մեր գիտողութիւն-
ները , և կը կրկնենք թէ , երբ որոշ խար-
դախութիւն մը չէ գործուած , ընտրու-
թիւնը : Կ կրնար բեկանուի :

ԷԱՀՈՎ

Եր օգուտները . խալողով դարմանում . — Վիկուսէն թժշկը մեզ կ'ուսուցանէ թէ , յատարելապէս հասունցած խաղողը կը զարունակէ 100ին 12 էն 30 շաքար , ռու- ական բնասապիտ (albumine) . երկգինե- թրատ (bitartrate) և bimalate de po-
asse : Պնդութիւն ունի՞ք , շատ խաղող կերէք . — Նիհա՞ր էք շատ , շատ խաղող կերէք . զեեզ պիտի սնուցանէ , ձեր ա-
սորթակը պիտի բանայ և ձեզի պիտի օգ-
է մարսկու : — Թանձրամի՞ս էք , խա-
ղող կերէք , վասն զի ձեզի պիտի օգնէ
զայտուելու այն ճարպոտ հիւսուած քէն
որ զեեզ կը նեղէ : — Մեզկի , թո՞յլ էք ,
ա՞տ կը քնանաք . միշտ խաղող կերէք ,
և պիտի վերտանաք ձեր գործունէութ-
իւնը : — Քուն չունի՞ք , դարձեալ խա-
ղող կերէք և պիտի քնանաք : — Թուա-
մարսութիւն ունի՞ք , բան չէ՞ք ուտեր,
ուտով մկսէք խաղող ուտել և պիտի
շարսէք առանց ոժուառութեան :

Խաղողով գարմանումքը պէտք է սկսի
ըստ կէս օխայով, և հետագիւետ եղնել օրա-
ան մինչև 2 էն 3 օխա, օրուան մէջ ե-
կե անգամիք բաժնելով այս քանակու-
թիւնը, առաւօտուն, կէս օրին և երեկո-
ին: Պէտք է հանել կեղենները և կուտերը
շարմմակրթանքը կը նպաստէ խաղողով
արթմանումին:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵԱՀՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

131

ԱՍՏՐԱՏԵՂՈՒՅԹ ՄԱՏԵՎԵ

Աստուածաշոնչնը Հայ. ի եզրուի թարգ-
մանուած է հինգերորդ գարու մէջ, հայ
թարգմանչաց ձեռօք: Երբ Սահակ Մեսրո-
պի օրով տեղի ունեցաւ հայ զրերու զիւ-
տը, մեր բարեպաշտ նախնիք ամենէն աւ-
ռաջ Ո. Գիրքը թարգմանեցին հայերէն
լեզուի, և ընդհանրացուցին անոր ըն-
թերցումը հայութեան մէջ, մեր մայրէնի
բարբառով: Այս թարգմանութիւնը հրա-
կայ գործ մըն էր, բայց քրիստոնէական
նուիրումը և աստուածպատշտական եռան-
դը ի գլուխ հանեցին զայն մեծ յաջողու-
թեամբ և սքանչելի գեղեցկութեամբ: Այս
թարգմանութիւնը իրաւամբ կը կոչուի
«Թագուհի թարգմանութեանց»: Նամա-
նաւանդ Նոր Ուխտի թարգմանութիւնը
հայ մատենագրութեան փառաղուակը կը
կալմէ: Մարդ քանի կը կարգայ, այնքան
կը սքանչանայ և քանի կը սքանչանայ,
այնքան կը կարգայ: Լեզուի գեղեցկու-
թիւնը, պարզութիւնը, բնականութիւնը
և սահունաւթիւնը կը հմայեն բնթերցո.
զը: Նոր Ուխտին թարգմանութիւնը իր
յունարէն բնագիրն իսկ կը գերազանցէ:

Աստուածաշունչի և կրօնական գրականութեանց հայցացումը հինդերորդ դարու մէջ մեծ արթնութիւն մը ատեղեց հայ ժողովուրդին մէջ։ Գիր, զրականութիւն և կրօնք տարածուեցան ամէն տեղափողվուրդը քրիստոնէական կրօնի ունեծած չինարար ու ազնուադուցիչ մթնուլորտի անմիջական ազդեցութեան ներքեայնքան ներշնչուեցաւ որ իրեն համար դժուար չէր հաւատքի պաշտպանութեան համար զոհողութիւններ ընել և նոյն իսկ մեռնիլ ։ Վարդանանց պատերազմի բորոյական յաջողաւթեան, և այդ առթիւմեր նախահայրերուն ցոյց տաւած կրօնական եռանդիին դաշտանիքը պէտք է փնտակել այն ներշնչութեան մէջ, որոնք բզիսած էին առողուածաշունչ մատեաննէն, որ հայերէնի թարգմանուելով լսելի ու պաշտելի դարձած էր ամէն հայու։

Նոյն կրօնական հոռանդը և քրիոտո-
նէական նոյն ներշնչող մթնոլորտը, այսօր
ալ հայ ժողովուրդին մէջ կրնայ ստեղ.
ծուրի, եթէ Աստուածաշունչը կրկին հայ
անհատներու կեանքին հետ յարաբերու-
թեան մէջ դրուի: Եւ որպէս զի Հայա-
տանեաց Եկեղեցին կարենայ ընել այս
բանը, պէտք է ունենայ ազգային հեղի-
նակութիւնը կրող Ո. Գրոց նոր հրատա-
րակութիւն մը: Այս մասին երկու անմիշ-
ջական կարիքի առջեւ կը գտնուի Եկե-
ղեցին այժմ: Մէկն է գրաբար վերափելուած
թարգմանութիւն մը ունենալու հարցը,

իսկ միւսը աշխարհաբար թարգմանութեան
մը պէտքը :

Գրալար թարգմանութիւն արդէն ու-
նինք, այս թարգմանութիւնը սակայն մե-
զի իր ձեռագիր հասած է ձեռքէ ձեռք
ընդորունակուելով և տպագրական դիւտէն
վերջը տարրեր կեդրոններու մէջ այս ձե-
ռագիրներէն հրատարակութիւններ աղ-
ել եղած են : Հիմա մասնագէտներէ բազկա-
ցիալ յանձնախուժիք մը պէտք ունինք ար-
այս հրատարակութիւնները վատահելի ձե-
ռագիրներու հետ բազմատէ, և անոնց կա-
տարեալ մէկ թարգմանութիւնը հրատա-
րակութեան առաջ, իր գրաբոր սրինաւոց
թարգմանութիւնն, վաւերացուած երկու
կամողիկոսներու և Պատրիարքարաններու
կողմէ : Երբ ուսումնասիրութիւն ընողի և
կամ ընթերցազի մը կասկածը արթնաց
որեէ խօսքի չուրջ, անմիջապէս այս աե-
սակ վերաբննուած թարգմանութեան մը
կրնաց դիմել, և որով կը լուծաբն իր
դժուարութիւնները :

Մասնագէտներէ բազկացեալ այս յշնձնախումբը . ապա . իբր հեղինակութիւնն գրաբար թարգմանութիւնը իր աչքի առջեւ ունենալով կը ճեռնարկէ աշխարհաբար երկու թարգմանութիւններու , մէկը ուռուահայ և միւսը տաճկահայ բարբառով : Գրաբար և այխարհաբար . Հայուստունիացց Եկեղեցւոյ կնիքը կրող այս տեսակ հրատարակութիւններ , անկասկած ժողովուրմէջ նոր հետաքրքրութիւն մը կ'արթնցնին Ա . Գրոց բնիթերցումի և կրօնիքի գաղափարին շուրջ , և որով Աստուածաշունչ մատեանը մատչելի և բնիթեռնելի զիրք մը կը գտանայ հայ համայնքին համար : Առոր ծախքը Ա . Գրոց Ամերիկեան եւ Անկիլիական հրատարակչական բնիկերութիւններ դիւրութեամբ կրնան հոգալ , բայց ի՞նչ հարկ կայ օտարին ձևոք բանալու մենք ամէնք բանի դրամ կրնանք գտնել , ինչո՞ւ ասոր համար պարագ կողմէ

նանք հաւաքել մեր մէջ։ Բայց պակսողը
դրամը չէ, այլ կրօնական եռտանդն է որ
երեսի մրայ ձգած է այս տեսակ խիստ
կենուական հարց մր։ Էջմիածնի հմուտ
միաբաններէն, և մանաւանդ Երուսաղէ-
մի ներկայ գրագէտ և լեզուագէտ Դուր-
եան Պատրիարքէն, Հայաստանիայց Եկե-
ղեցւոյ զատակները իրաւամբ կ'ակնկարեն
այս տեսակ դարձի մը ձեռնարկը։ Անդիբ-
րէն Ս. Գիրքը քանիցու ունեցած է, իր
վերաքննութիւնը։

Հայ ժողովուրդը այժմ ոչ թէ Եկեղեց
ցիէն այլ կրօնքէն ուժացած է, որովհետ-
առ կրօնական ներշնչումն զուրկ է, եւ
սրովհետեւ ներշնչումի աղքիւր Աստուա-
ծացանչ մատեանը չը կարգար։ Երբ հայ
ժողովուրդին ձեռքը Ս. Դիրք տրուի, իր
խոկ հասկցած լեզուով, կը սկսի հետա-
քըրքըրուիլ կրօնքով։ Երբ կրօնքով հե-
տաքըրքըրուի, կը սիրէ Եկեղեցին, կը զոհէ
ու կը գործո անոր գարգարման Համբա

որուն բնական հետեւանքն է եկեղեցական վերապարթնում։ Եկեղեցական բարեկարգութեան բնական և զործնական քայլը այս է։ Երբ ասիկա զանց առնուի, և կեղեցիին արարողութիւնները կը ճառաել, դրութիւնները փոխել, կուսակրօնութեան ուխու ըրած վանականները ամուսնացնել զգալի փոփոխութիւն մը չի պիտի յառաջ բերէ բարեկարգութեան ներկայ ձեռնարկին մէջ։ Պէտք է վէրքը դանել և ուղղակի ցան բռնել։

Եթէ կը փափաքինք անկեղծօրէն, որ
զերազարթնու Հայստաննեաց եկեղե-
ցին, պէտք է ընդհաննրացնենք Աստուա-
ծառնէն մատեանին բնթերցումը հայ ըն-
տանիքներուն մէջ, դիւրահասկանալի լե-
զուալ, և Եկեղեցին կնիքը կրող ազ-
գային հրատարակութիւնմբ մը։ Հայ կղե-
րը պէտք է նախ ինքը կարգայ, և ապա
տարածէ զայն ժողովուրդին մէջ, յաճա-
խակի շեշտակ բեմէն անոր կարեւորու-
թիւնը։ Մեւրոպ, Սահակ եւ իրենց ըն-
կերտերը հիմքերորդ դարու մէջ, բանե-
րոդ դարու դիւրուքիւնները առանց ու-
նենալու, Աստուածառնչը Հայերենի
բարգմաննեցին ամբողջուրքիամբ, բայց այ-
սօր դարուս բոլոր առաւելութիւններով
օժուած եալ կղերը, այդ բարգմանուած
Ս. Գիրքը աշխարհաբարի վերածելով ժո-
ղովուրդին ձեռքը տալու կարողութենէ
զուրկ վիճակ մը կը ներկայացնէ։ Իրաւ-
է թէ քաղաքական պայմանները անհպատ-
են, բայց հինգերորդ դարու պայմաններն
ալ շատ նպաստաւոր չէին։ Մարտինոս
Լուտեր Աստուածառնչը հասկնալի գեր-
մաններէնի թարգմանեց իր բանտարկու-
թիւն արհաւելքներուն մէջ, բանտի ճըն-
շչէ և անստոյդ մթնոլորտին ներքիւ։ Ա-
սիկա ցոյց կուտայ թէ ուր որ կամք կայ,
հոն ճամբայ ալ կայ, ուր որ նուիրում և
կորու կայ, ամէն դժուարութիւն ինքնին
կը լուծուի։

Ժամանակը ալ եկած է որ հայ ժողովուրդը և հայ կղերը արթննան իրենց թմրութենէն և ձեռք ձեռքի տուած զործին այս ուղղութեամբ, նպաստելու համար Հայաստանի այց Եկեղեցւոյ վերապարթ-նումին, և ժողովուրդի բարոյական վերածնունդի ազգօգուտ զործին, տարածելով Ա. Գիրքը ամէն տեղ, և հիմնելով Ա. Գրտկան գասախօսութիւններ հայ ժողովուրդին մէջ:

Այս է Սահմակ Մեսրոպի և Թաղթման-
աց տօնի յիշատակութեանց մեզի տուած
ներքնչումն ու պատվամբ :

(Фиг. 11)

Պարկեցտ տիկին մը կը փախողի տան
մը մէջ ծառայութեան մտնել իբրև խո-
ճարարուհի և տնական ուրիշ աշխատու-
թեանց համար՝ գոհացուցիչ վճարումով,
Էտք ունեցողները թող դիմեն լիմբագրա-
ռան ։

ուրսողիս . . . հ.թ. : բալդրու մալլուսկ վելիքական
մտ . կ ող : ժամանակ ունեցաւ շառած և լիյոհակի ող —
· մէջ չո՞ւ մոտցր
Քպի պահած մըրտմէն գորապահ ողջատ մէջ խուզակ մզտու-
մէն ո պայման ունեց սինունցվրստ զմաւունեաց : մեսով
շալզանցմցդի շառմ կորամատու զզմդի զզմդի զուեամուն-
ում : մէջ քաջու մա հայ լիյէնչուսկ մչօսի մի մմաւուն
շարք բազչիսած ո ու մաւզան մի մեսուն : ոգմտնմզլ
: եղջի յոդանուսուն վասին մէ զմուկդ մմաւունութ շառ
ու մէջնուսուն : զմումուն զբգմւու մէջնուսունլի —
: պակցիւսցացզմուն պակցիւստփացդի մզջ յուսուն վա-
շին մրակցիւսմունզաց ո մըրուգցիւսմունզաց : մչտ և մա-
չ մորու ուսուղչտափի պաղցիւսմունմտ ոմ : հ.թ. —
: մէպզուգու վավին կով
այսկ ո և լիյինմկ, մա զմումուն զպաւուկ կ սակիմիսեւան՝
զմունմզլ ովհց չքուսաւուչ վավին զյժուով մզջ չըլ ժիշմաս
վիր նմոց լրդ քոնտուսով մը զտառողզր զուսմ ։ զզ
ամչիզ մա հմումդօ զմուն աւուս ո զմժիսուզամւ մզջ շա-
շզաս պշչնոց մզջ յունեն մի ետփափ ո ուստապայտունց
վլումփու ։ մա շամպկ ։ ժիյուով մի հումի մը զմայմայուչ զտի
շոզօմկ չըլ հքմուկ վավին մեսուն : ժգմմ կփայ մմաւուն
շարք շառած և լիյինմկ մա զմումուն ։ մէջմմ կփայլ —
: շալզունունուն ժպզը

թոսի ակնարկին հանդիպեցաւ։ Այս ակնարկը վսեմ
պերճախօսութիւն մ'ունէր իր մէջ։ Աթոս աւելի պիտի
հախընտրէր մեսնիլ քան թէ օգնութիւն խնդրել։ բայց
կրնար իր ակնարկովն նեցուկ մը խնդրել։ Տ'Արդանեան
հասկցաւ, սոսկալի ոստիւն մ'ըրաւ, և Գահիւսակին
կողին վրայ ինկու՝ պոռապով։

— Ինձ հետ, պարոն պահակ, ափիտի սպաննեմ զքեղ։
Գանխւակ դարձաւ, ժամանակն էր։ Աթոս, որ իր
ցրայեղ քաջարուութեամբը կը դիմանար, մէկ ծուն-
չական։

— Երիտասարդ, մի՛ սպաններ, կ'աղաչեմ, այս
թշուառականը, կը պուար ա՛Մրգանեանի, իրեն հետ
կարգադրելիք հին գործ մ'ունիմ, երբ բժշկուիմ և ա-
ռողջանամ: Միայն զինաթափ ըրէք զինքը և ոռորը
կապեցիք: Անո՞ ալուաէս, լո՞ւ, խի՞ստ լու:

Այս բացականչութիւնը արձակած էր Սթոս, Գահիւսակի սուրբն պատճառաւ, որ իրմէ քսոն քայլ հեռուն կր նետուէր: Տ'Արդանիսն և Գոհիւսակ միասին առաջ նետուեցան, մին՝ զայն առնելու, միւսո՞ւ անոր տիրանալու համար, բայց տ'Արդանիսն, աւելի արագաշարժ, միւսէն աւելի առաջ հասաւ և սոտքը վրան դրաւ:

Դահիւսակ վազեց այն պահուին, զոր Արամիս սղան-
նած էր, առաւ անոր թուրն, և ուզեց վերտոին տ'Ար-
դանեանի վրայ գալ, բայց իր ճամբուն վրայ հանդի-
պեցաւ Աթոսին, որ այս մեկ վայրկեանի դադարի մի-
ջոցին զօր իրեն հայթացթած էր տ'Արդանեան, չունչ
էր առած, և որ, վախնալով որ մի զուցէ տ'Արդանե-
ան սպաննէ իր թշնամին, կ'ուզէր վերակսիլ կսիւը:
Տ'Արդանեան համեցաւ որ՝ եթէ Աթոսին ուզածը

- 85 -

չընէք, դժողովաթիւն պիտի պատճառէր անոր։ Արգարեւ, քանի մը երկլայրեւան յետոց, Գահիւսակ կոկորդին սուրբի հարուած մը բնդունելով՝ զետին տապալիցաւ։

Նոյն պահեան Արտամիս ալ իր սուրբ՝ գետին տապա-
լած իր սոսփին կուրքքին զրեր էր և կը ստիպէր զո-
նիկալ որ չնորդ ինդոք:

Կր մնային Բորթոս և Պիգարա : Բորթոս կը մեծաւ
խօսէր և կր հարցնէր Պիգարային թէ արդիօք ժամը
քանի՞ն կրնար ըլլայ և իր շնորհաւորութիւնները կը
ներկայացնէր անոր՝ Նավարի զօրագունդին մէջ իր եղ-
բօրը ստացած հարիւրապիտութեան տափհանին համար,
բայց այսպէս հեղնած տուեն՝ բան մը չէր շտիկը : Պի-
գարա այն երկաթէ մարդոցմէ էր , որոնք չեն իյնար
բայց միայն մեսած :

Եւ սակայն, պէտք էր վերջացնել, Պահնորդ գօրքը կրնար վրայ գտ և ձերբակալել ամէնոքը. վիրաւոր կամ ո՛չ, թագուորական կամ կարտինակական. Աթոս, Արամիս և ա՛Մրգաննեան շրջապատեցին Պիգարան և հրաւիրեցին որ անձնատուր րլլայ: Թէև ամէնուն դէմ ինքն առանձին, և զիստին մէջ ալ սուրի հարուած մը ընդունած ըլլալով համոզերձ, Պիգարա կ'ուզէր զիմադրել տակաւին. բայց Ժիւսազ, որ վեր բարձրացած էր՝ արմուկին վրայ կրթնած, պոռաց անոր որ անձնատուր րլլայ: Պիգարա կասքօն մ'էր ա՛Մրգաննեանի նման. չի լին ձեւացուց և բաւականացաւ խնդալով, և հարուածէ մը խուսափած տանի՝ Ժամանակ գտաւ իր սուրով վետինը ցոյց տալու, և Աստուածաշունչէն հատուած մը ծաղրածոթիամբ յիշելով ըրաւ.

— Հաս սիրոի մեռնի Պիգարա, միակը իրեն հետ եւ զողնորդէն:

կվեմոր վմատ մասսա , միասուհաշեց ՝ Յ. ս . մըսն մաս-
ստ վավիս մքառաջևոն նզ. ի կթ շահեկոս խմբամաս
ով ծառս մա . Եկի իմի, նպասպատակ ՝ միտ ՝ Յ. Ս .

զգ մդմայր մական
պահ մզգապատճեռ մմզգմիապատճեռ մզ ուս նմուն
չ եպութիչ մզմիթաստիումդիք պիմազ նոկալ ուս մաս
մը խարսեամ վովեղբա ամ ու յաշն պամզգմիապատճեռ
տուչ մզ աւզամու՛ զգապատճեռ մկ է օտիզ զգապիթ
շաշաստիումդիք պիմազ մս մաշն պատճեռ մաշն պատճեռ
մս մաշն պատճեռ

1.0494001394 0.9494001394

६

18

86 —

— Բայց քեզի դեմ չորս ևն անոնք . զերջ առւր , կը հրաժայիմ քեզ :

— Ա՞ն, եթէ գուն կը հրամայես, խնդիրը կը փոխ-
ռեւ, բայց Փիգարո, որովհետեւ իմ մեծա ես, պարտիմ
հնապահովիլ:

Եւ գէպ ի եա սատում մ'ընկլով, իր ծունդին վրաց
կոտրեց իր սուրբ՝ չը յանձնելու. համար զայն, վանքին
պատէն անդին նետեց կոտրները և բաղուկները խա-
չածեւց, կարտինալական եղանակ մը սույելով:

Քաջութիւնը միշտ կը յարգուի, մինչև իսկ թշնամիի մը կողմանէ: Հրացանակիրներն իրենց սուրերով ողջունեցին Պիտարան և պատեանը զբին զանոնք Նոյնն ըրտ նաև ա՛Մթանեան, յևոտյ՝ Պիտարայի օգոստեամբ, Պիտարայի՝ որ միակ կան գուն մնացողն էր, գանքին զաւիթին ներքւ տարաւ Ժիւսագը, Գահիւսկը և Արամիսի սոսիններէն ան որ վիրաւորւած էր միայն: Չորրորդը, ինչպէս բախնք, մեռած էր, Յետոյ զանգակը հնչեցուցին, և հինգ սուրերէն չորրո հետառնելով, գէալ ի Պ. որ Դրէվիլի ապարանքը ճամբարեան ու բախութենէ արթիո:

Կ'երթային իրարու փամթուած և փողոցին ամբողջ լայնքը բռնած, ճամրուն վրայ իրենց հետ առնելով իրենց պատահած հրացանակիրները, այնպէս որ վերջի վերջոյ յաղթական գնացք մ'եղաւ այս։ Տ'Արդանեանի սիրտը արբշուութեան մէջ կը լողար. Աթոսին հետորթոսին մէջտեղէն կո քայէր, զանոնք սեղմելով դռուովայիր։

— Եթէ տակաւին հրացանակիր չեմ, ըստ իր նոր բարեկամներուն՝ Պ. ար Դրէվիլի ապարքին գուռնէն անցնելով, գոնէ իբր աշակերտ ընդունուած եմ, այս պէս է:

վմտութիւն պժակ պիսկ շատե մժղվեմայի և վգուզաւեմի ա
խւագի քաջն մի տանգըշա մդզախսա շակմա սպատին և
տպչ վումտմիլ սոսթմայ և է պալրմփս պալռազպումու
մս տպչ պիջուտ պատու ժամանակա շանգաւառ սոթի

մը վասթիք
քուազրանեզմ մէջ՝ պմտքայտցուտ մու մը մրտղիւստա
շակ զվենդրասով նոմի ռամումի զմդակիցամոք մոգ ոզ
։ ժ՞ողովրդմե մէկ վեղչ բո՞ր —
։ մուաշութ նոսակու ։ ժ հմենումի մէկ ։ ո

ժամանակակից պատճենները պահպանվում են Հայաստանի պատմական թանգարանում՝ մասնաւոր ժամանակակից պատճենների ցուցադրության մեջ:

78 —

- 83 -

ամենէն մնձ յարգանքն ունի իր մորթին համար։
Վերջապէս այս պայքար ժիւսաքի համբերութիւնն
սպասեց . իբր տղայ մը համարած մէկէն այսպէս նորդ
դրուելէն կատղած, կրակ կտրեցաւ և սկսաւ սխալ շար-
ժումներ բնել : Տ'Արգանեան, որ իր անվարժութեան
փախտրէն, տեսականին մէջ խոր հմտութիւն ունէր, իր
արագաշարժութիւնը կրկնապատկեց : Ժիւսակ՝ ուղիղով
վերջացնել՝ սոոկալի հարուած մը տուաւ իր սոսիին,
աջ սրունքը յառաջ երկնցնելով, բայց այս վերջինը
հարուածը խոսորեցուց, և մինչդեռ ժիւսակ ոոք կ'եր-
նէր՝ օձի մը պէս իր սուրբին վրայ սահելով, տ'Արդան-
եան իր սուրբ անոր մարմնոյն մէջէն անցուց : Ժիւսակ
զետին ինկաւ իբրեւ զանգուած մը :

Տ'Արդանեան այն առեն անհանգիստ և արագ ափ-
սարկ մը ձգեց կուռոց դաշտին վրայ :

Արամիս սպաննած էր իր սովորներէն մին. բայց
միւսոք սաստիկ կը նեղէր զինքքը: Բայց Արամիսի զիրքը
առ էր ի կրնաց տակա են սպասարկելու ուղին:

Պիգարա և Բորթոս կեղծ շարժում մըրած էին:
Բորթոս թեևին վրայ սուրբի հարուած մը բնդունած էր,
և Պիգարա՝ ագդիին վրայ : Բայց որովհետեւ երկուքին
ալ վերքը վտանգաւոր չէր, աւելի կատաղութեամբ կը
սուսահրամարտէին իրարու հետ :

Աթոս նորէն վիրաւորուած Գահիւասկէն, յայսնապէս զունաթափ Կ'րլլար, բայց բնաւ չէր ընկրկիր, մինակ սուրբ ձախ Ճեռքն էր առեր և անով կը կռուէր:

Տ'Արդանեան, այն ժամանակի մենամարտի օրէնք-ներուն համաձայն, կրնար մէկուն օգնել. ասոր համար երբ ակնարկովը կը փնտռէր թէ իր ընկերներէն ո՛վ ամէնէն աւելի պէտք ունի գնութեան, բանկարծ Ա-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՕրթԱԳԻՒԴՅԻ բնարութիւնը . — Փուխանորդ Ս. Պ., որուն քննութեան յանձնուած էր Օրթագիւղի բնարութեան խրնդիրը, Քաղ. Փողովին նկրկացացացած է իր Տեղեկադիրը, որով օրինաւոր կը համարի Թաղ. Խորհուրդին թէ՛ առաջին և թէ՛ համեմատականի ընտրութիւններ :

ԲԵՐՄԱԾԻ Թաղ. Խորհրդոյ Առենապետ
լեւոն պէտ Փափագեան, որ ասկէ տուած
հրաժարած, բայց իր հրաժարականը թաղ.
Խորհրդոյ կողմանէ միաձայնութեամբ մեր-
ժուած էր, այս անզամ կրկնած է իր
հրաժարականը, հանդիսաի պէտք ունե-
նալը յայտնելով:

ԿՏԱԿՈՅ Հոգաբարձութեան անդամ
կարգուեցաւ, Հրամաբարեալ Տ. Նողաչեան
էֆ.ի տեղ, Տ. Մեսրոպ Քն. Տ. Մես-
րոպեան :

Ա Կի ի ՏԱ ՐԻ Գերեզմանատան Յանձնուա
ժողովին և Ա. Կարապետ եկեղեցւոյ Թաղ .
Խորհուրդին միջիւ տեղի ունեցած անհաւ-
մածոյնութիւնը քինսելու և բանալու
համար , Խոտն Ժողովիը պաշտօն յանձնեց
իր անդամներէն Տ . Տաճատ Ծ . Վրդ . Պատ-
մաճեանի և Յ. Էֆ . Դիմաքսեանի :

ԳՊՐԵՎԱՆՈՒՅԻՑ ԽՆԱԺՈՎԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻ Հետեւեալ կերպով վերակազմուեցաւ . Գար . Եպո . Խաչառուրեան , և Տեարք Յ . Դիմաքսեան , Լեւոն Բանիկեան , Ե . Տուտեան , Տօք . Ե . Հօշեան , Ժ . Խօրասաննեան և Զ . Յակոբեան :

ԿԾՈՒԿԱՅ Հոգաբարձութեան առաջար-
կութեամբ, Խառն Ժողովը նոյն Հոգա-
բարձութեան յանձնեց Յովսէփի Նզմիրիանց
կտակի մատակարարութեան և պահպան-
ման գործը :

ԳՈՒԽՎԱՅՐՈՒԻՆ Դարբաց Դասու ուրիս . է
կան դրամին գողութեան պարագայները ր
քննելու համար , Խառն Ժողովր պաշտօն կ
յանձնեց Տաճատ Շ . վրդ . Պասմանեանի ո
և Տօքթ . Ա . Էնֆիլդեան և Յովհ . Տէ- չ
րունի է Քէնտրոնիւրու : չ

Ճիշճիի Ազգ. Գերեզմանատան Յանձ-
նաժողովի անդամ Նշանակուեցան Տեսալ ք
Պօյածեան և Տօք. Թ. Ալիսեան, բատ ա-
ռաջարկութեան Բերացի Թաղ. Խորհրդոյ:
Արդեօք Ֆէրի Գիւղի Թաղ. Խորհրդու բոլոր
պիտի ունենաց իր Ներկայացուցիչը նոյն
Յանձնատան առաջակա առաջակա առաջակա

ԴԱՅԱՀԱՄՊՈՂՎՈՅ մէջ :
ԴԱՅԱԹԻՈՅ թաղեցիք Մանկապարտէ -
զի մը բացումը և Սպատախնամի մը
կազմոթիւնը պահանջած էին : Խոսն
Փողովք յանձնեց Ս. Պատրիարքին, որ-
պէս զի Դալաթիոյ Խնամակալութեան
առաջիկայ նստին նստիագանելով, բացա-
տրէ նոյն թաղեցիներուն պահանջումը և
փոյթ տանի որ այդ պահանջումին գոհա-
ցում արտւի :

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆԻ և ԱԱՆԱ.ԱԱՐԵԱՆԻ մի-
ացման համար, երկու խնամակալութեանց թ

միջեւ գոյացած համաձայնութեան տեղեւ կազիրը լիառն ժողովոյ մէջ նկատողութեան առնուելով , այդ միայցում օգտակար գտնուեցաւ և սկզբունքով ընդունուեցաւ , մանրամասնութեանց մասին բապասելով ներկայացու ելիք տեղեւկադրին :

ԹՕՔԱԹԼԵԱՆԻ ԽՆԴԻՐԸ

Խումբ մը ազդայիններ տոկի՝ տուած
խոնդրանքով մը դիմած էին Քաղ. Ժողո-
վին, յայտնելով թէ Թոքաթթվեան պան-
դոկի տուածին պայմանագրութեան Սեպտ.
15ի թուականը մօսիցած ըլլարով, ըստ
օրինի «Միւրուրդ զեւան»ի տեղի չտրուե-
լու համար հարկ է որ այժմէն միջացներ
առնուին.

Նոյն ազգայինները տեսնելով որ Քոզդ-
ֆողովք, Մայր Դիւանի Բ. Ատենապիտ
Պարզե Ե.Փ. Փափազեանի դիտումնաւոր
Նելադրութիւններէն ազդուելով, կը վա-
ռանի օրինական միջոցներ ձեռք տանել և
վճառկան որշում մը չի տար, իբրևնք
անօթ օրինագէտներու հետ խորհրդակ-
ցութիւն մը կատարելէ ետք, առջի օր
հօտարածեան միջոցաւ բողոքագիր (քրօ-
սկար) ուղղած են Ա. Պատրիարքին և
Քաղ. Ժողովոյ Ատենապիտին, յայտորա-
մելով որ եթէ մինչև 48 ժամ (այսինքն
մինչև Զա եռեկո) հասկ եռած ունեն-

Արդէս ԴՅԱ Արթուր Հարկ Եղած Փրիմեա-
լան միջոցները ձեռք չառնեն, պատաս-
խանաւատու պիտի նկատուին և իրաւունք
գիտի տան ազգայիններու, որպէս զի
և զգակի իրենք գիտեն օրինական միջոց-
ներու, պատասխանաւատուներու մէջ հաշ-
ուելով նաև Քաղ. Փողովի անդամները:
Այդ ազգայիններէն մէկը, որուն հետ
ոյս առաւ տեսակցելու ասիթ ունեցած
մեր խմբագիրներէն մէկը, յայտարա-
ած է թէ իրենց ուղղած «քրօթեսք» յայ-
ուղեն կասեցնել «միւրուր զենան» ը,
որպէս զի Ազգը իր բացորոշ իրաւունքն
զրկուի և ստացիկային մեծ ծախքերու
ննթարիւի:

Մեր խմբագրին հարցման պատճառամաս-
կով, չիշեալ ազգայինը ըստած է թէ ի-
նք չէ որ դատ կը բանան վատահու-
նան զեղծում զործածովներու դէմ, այլ
որ փափաքին որ Քաղ. Ժողավէլ ինք այժ-
էն « բրօքարո » ներկայացնէ օրինական
ամբով, միմիայն « միւրուրը զենան»ը կա-
ցնելու համար և ապա Ընդհ. Ժողովը
ումարելով հարկ եղած վճիռը ձեռք բե-
է անկէ, դատարանի դիմուլու կամ չդի-
ելու մասին, այսինքն Ազգը օրինապէս
ուաւունք ունենայ ուզած ատեն դատ
նաւագաւունք

(Ժամանակ) *

« Թօքաթլեան պանդոկի վարձակալութեան պայմանագրութեան իրաւական արշէքը և յարակից պարագաները ծզեկուհամար, խնդիրը երեք իրաւագէտներու քննութեան և գնահատման յանձնել ու բաշտած բԱլարվ, այդ խնդրին թղթաժրաբարը յիշեալ իրաւագէտներուն յանձնելուն առթիւ, թուղթթերուն ցանկը պատրաստուած միջոցին, նար երեւոյթ մը յայտնուած ու օրինագանցութիւններ տես երւած էին, և իրը այն՝ խնդիրը վերստին քննութեան առնուած էր:

«Փողակիր նկատելով որ ասկէց ստաջ թօւ
քատյեանի պայմանագրութեան խնդիրը
ոչագրութեան առուծ ու սրշչած էր պատ-
եական ատեանին չգիմլի, այլ ի պահանջել
առրկին խնդիրի տանիլ իրաւական ատեա-
սին, Ազգին նիւթական իրաւունքները
պաշտպանելու համար, ու նկատելով որ
մնջիրը իր բալոր մանրամասնութեամբ կր-
գանութի Ընդհ. Ժողովի սեղանին վրայ,
փողովը պէտք չի տեսներ իր նախորդ ո-
տուումը փոխելու ու կ'որոշչ պայմանագր-
ութեան մէջ վերջէն տեսնուած ծանր տ-
զօրինութիւնները տեղեկազրել Ազգ. Ժո-
ղովին և սպասել անոր արձակելիք վճի-
ւին, և բայ նախկին սրչաման, խնդրին
սիրթական մասը ապահովելու նպատակով
պէտք եղածը անօրիննել, վերոյիշեալ իրա-
ագէտներու կարծիքն ստանալէ յիշոյ : »

ՊԱԳԸՐ ԳԻՒԳԻ Ե ԴՊԲՈՑԻՆ ՓԱԿՈՒՄԸ

Ժամանակէ մը ի վեր Պապը զի՞դի
Հատեան վարժարանի շուրջ յու գուած
Նորիր յանդեցաւ վարժարանին փակման
Էջին առանցքը կը կազմէ Տնօրէն Պ. Ն. ա-
ղեան Թաղ. Խորհուրդը կարս մը՝ պատ-
առներով կը հրաժարեցնէ Տնօրէնը։ Այս
երջինը չի համակերպիր և կը բողոքէ
լուսնն. Խորհուրդին, որ երկու կողմե-
ր խելով, կը տեղիկագրէ Քաղ. Ժողո-
ւնն. որ իր կարգին տեղւայն վրայ քրն-
ութիւն կը կատարէ։ Խնչպէս Աւոտ մն-
որհուրդը, Քաղ. Ժողովն ալ Թաղ. Խոր-
հուրդին իրաւունք կուսաց։ Բայց Տնօ-
րէնը, որ Ազգ. Երեսփոխան և միանդա-
սին Ընդհ. Ժողովոյ Գ. Ասենապետ ալ
կը յամսափ մնալ իր պաշտօնին մէջ և
րդելը կ'ըլլաց նորբնութիր Տնօրէնին պայ-
օնավարութեան։ Ասոր վրայ. վարժա-
րանին հիմնագիրը Պ. Գ. Խւթիւնեան առ-
օր կը կզաքէ վարժարանին չէնքը, եւ
թական անօրէնութեան կը հաղորդէ թէ
սրբարտնը առժամապէս փակուած է,
ովքնետեւ դեռ չեն աւարտած պիւտէի
սրբասասաթիւնները։

Մենք Պ. Նազարեանի ընթացքը կրր-
համաձայնեցնել Ազգ. երեսփոխանի
Գ. Առենապետի փրոքին: Եթե Թաղը
գիր պինքը, և Վարչական մանդամական
իրաւունք կատան Թաղին, իրեն կր-
տը համակերպի: Բանի պաշտոնավա-
ռելին կ'ըստա՞ւ:

ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ ԱՊԱՀԵՆՆ Է ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆ

* Կարեւոր կը համարինք ՄԵՂՈՒԻ մէջ
արտապել ՄՇԱԿԻ մէջ հրատակուած
«Հայ գաղուրներու ապէէնը» խորագրով
յօդուածին հետեւեալ մասեր :

Ամէն Հայ պարտաւոր է պաշտամնելու Հայ Եկեղեցին. որովհեան՝

Ա. Հայ Եկեղեցին ամէն Հայու է:
Մենք ունինք զանազան կազմակերպութիւններ, անոնց մէջ սակայն քաջառողջ Հայեր կրնան գործել . մանուկներ, ծերեր և հիւանդներ գործօն բաժին չեն կրնար ունենալ. Մենք ունինք գիտական կազմակերպութիւններ, բայց անոնք ուսեալ Հայերունն են, անուսները անոնց մէջ բաժին չունին : Բայց Հայ Եկեղեցին ամէն Հայու է. մեծի և պատիկի, գիտունի և տգէտի, հարուստի և աղքատի . ուրեմն ամէն Հայ պարտաւոր է պաշտպանել Հայ Եկեղեցին, մեր ապահովութիւն :

Բ. Հայ Եկեղեցին կրնանք ամէն
ատեն և ամէն տեղ ունենալ : Թուր-
քիոյ մէջ ունինք Հայ Եկեղեցին :
Անդզիոյ կամ Թրանսայի մէջ այսինչ
կամ այնինչ տեսակ կազմակերպու-
թիւններ պահել անկարելի է, բայց
ամէն կողմ ունինք Հայ Եկեղեցին .
ուրեմն պէտք է պաշտպանենք զայն,
մեր ապահով :

Դ. Մեր անուշ մայրենի լեզուն
պահելու համար մեր միակ ապահեքը
Հայ Եկեղեցին է : Աշխարհի վրայ
2754 լեզուներ կան, բայց ասոնց մէջ
հարուստ և անուշ լեզուներ շատ քիչ
են : Եւ ահա մեր մայրենի լեզուն ա-
նոնցմէ մին է, և այս թանկադին
գանձը պահելու համար մեզի մնա-
ցած ապահենը Հայ Եկեղեցին է :
Այսօր Հայ մանուկներ օտար դպրոց-
ներ կը յաճախին ուր Հայերէն լե-
զուին անունն իսկ չեն լսեր և այս

օտար հողերուն վրայ մեր լեզուն պահելու համար մեր ունեցած միակ ապահով հայեր է : Աւքեմն ովզ շայեր, դուք որ կը սիրէք ձեր անուշ՝ մայրենի լեզուն, դուք որ իրաւունք ունիք պարծենալու այս թանկադին հարստութեամբ, պաշտպանեցէք Հայեկեղեցին, մեր մայրենի լեզուին ապահով :

Դ. Մեր բարոյակոն և հոգեւոր
կեանքը պահելու համար մեր վերջին
ապաւելիլ Հայ Եկեղեցին է։ Մեր բա-
րոյական թշնամիները ամէն տեղ լե-
ցուն են, Հալէպի փողոցներէն մինչեւ
Նիւ Եօրքի պողոտաները, Յունաս-
տանի գիւղերէն մինչեւ Բարիզի Բար-
քերը, մեր նկարագրին և հաւատ-
քին սպառնացող թշնամիներով լե-
ցուն են և անոնց դէմ մեր միակ
պաշտպանը Հայ Եկեղեցին է, Ով
Հայ Հայրեր, կ'ուզէ՞ք ձեր զաւակ-
ները սնհաւատութեան, անբարոյա-
կանութեան, գինեմոլութեան ձեռ-
քերէն ազատ պահել, բերէք զանոնք
Հայ Եկեղեցին։ Դուք Հայ մայրեր,

լուզե՞ք ձեր սիրելի աղջկները ա-
սարժան միջավայրներէ հեռու պա-
հել, բերէք զանոնք Հայ Եկեղեցին,
մեր ապահովութիւնը, ուր այդ թշնամինե-
րը չեն կրնար մուտք գտնել: Ան Հայը
որ կը սիրէ իր Եկեղեցին, բայց չի
պաշտպանէր զայն՝ վախկոտ է. կը
պարծենայ Սահակով և Մեսրոպով,
Լուսաւորիչով և Վարդանով, բայց
իր սիրեր անոնդ Եկեղեցին և անոնդ

Ա'կ Հայ երիտասարդ, այսօր Հայ
Եկեղեցին պաշարուած է ներքին և
սրտաթին ամէն տեսակ թշնամիներով.
ան հաւատարիմներու պէտք ունի.
Նրամմէ՛, վանէ քու սրտիդ կասկածը,
մնհաւատութիւնը. առիւծի պէս կե-
ղիր անոր դրան առջե և պաշտպանէ
գայն, Հայ ազգին վերջին ապաւելոր :

(*Wuifur*) ԵՓԲԵՄ ՀԸՐՆԱԶԵՍՆ

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

Հ Ա Ր Ա Թ Ա Փ Ո Խ Ո Ւ Թ Ե Ա Յ Ա Վ

Հերաթափութեան դէմ անվլրէպ միջոց
մ' է հետեւեալը :

Լիտր մը ճերմակ դինիի մէջ բռւս մը
(ավոճ) խնկունի (պիկեռինկ, romarin)՝
գրեք և երեք չարթի այնպէս թաղուցէք,
և բռու առ հեռու կու լուսէք ու պարու լու։

Հերաթափութեան գէմ ահաւասիկ ու
սիշ իրիս սատաննիւս իս .

- Առաջին պարագաներ առ.

 1. Առէ՛ք 20 կրամ քաղցր նուշի խղ
2 » հօսիւր ըր բօթասիօն.
 - Ասոնցմէ կազմուած խղանիւթով չփեցէ՛ք գլուխիւր :
 2. Առէ՛ք 1 կրամ ներկոյթ կանդարիսի (teinture de cantharides)
260 կրամ ալքոլ 60°
 - Ասոնցմէ բաղկացած լուծոյթով չփեցէ՛ք գլուխիւր :

Հերաթափութեան դէմ Կալէսի իշխանութեան գործածած միջոցը . — Մազեր երկայնութիւնով և թանձրութիւնով աճեցնելու համար , պէտք է առաւօտ և երեկոյ պղտիկ սպունդի մը միջոցու մաղերուն արմատը թրջել հետեւեալ պատրաստութիւնով :

Պէտք է դառն խնձորներ կտրտել և
ուօմի մէջ ձգել (կէս լիտր ուօմի մէջ իբր
կէս լիտր խնձոր), պէտք է ուժ օր այս-
պէս թողուլ, յետոյ լամփէ մը անցունել
խառնուրդը, զոր կտրելի է անմիջապէս
գործածել:

Այս գեղագեղը (*foqlılkphif*) միևնույն
ժամանակ առանելութիւնն ունի մազերը
խարսիչելու :

ՀԱԲԹՈՒԱՆ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

ԱԵՊՏԵՄԲԵՐ 15-21

- 15 Եւ . Տօն Եկեղեցւոյ :
 16 Աւր . Տօն Խաչի : Պահի :
 17 Շք . Տօն Խաչի : Վ.ր. Բ.ն. կ.ս. ձ.18, ր.17:
 18 ՔԿիր . Բ . զկնի Խաչի : Բարեկն . Վա-
 րագայ Խաչի : Հարսանիք :
 19 Բժ . Պահի : Սբց . Մատևասայ, Փիլիպ-
 դիմոնի եւ Սիմեոնի Սենեկացին:
 20 Գէ . Պահի : Սբց . կուտանացն Փեփ-
 րոնեայ, Մարիանայ եւ Նոււ-
 նայ դասերն Մեծին Վարդանան:
 21 Դէ . Պահի : Եւր . Մըր . Աւետարան

ՏՊԱԳՐ Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵՍՆ